

A belgrádi puccsig Magyarország sikeresen szerzett vissza elcsatolt területeket, miközben más országok és a nagyhatalmak tiszteletét, barátságát, bizalmát megőrizte

Államférfi a huszadik századból

Varga Klára

A nyolcvan esztendeje tragikus módon elhunyt Teleki Pál politikusi munkásságáról tartott előadást a Klebelsberg Emlékházban Szakály Sándor, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár főigazgatója, aki ez alkalommal vehette át a nagykovácsi Gróf Tisza István Nemzeti Kör által megítélt Gróf Tisza István-émlékérmét is, amelyet Gőr Csaba országgyűlési képviselő és Janits Béla, a szervezet alapítóelnöke adott át a történészprofesszornak.

Szakály Sándor az elismerés kapcsán kiemelte: azért különlegesen nagy öröm ez számára, mivel 2018-ban, amikor gróf Tisza István posztumusz Nemzeti Örökség Díját ítéltek meg, a történészprofesszor mondta a laudációját.

A telt házú előadáson, amelyen értő és érdeklődő, a magyar történelmet szenvedélyesen kutató közönség vett részt, a tör-

ténészprofesszor Teleki Pál alakja, politikusi személyisége kapcsán azt hangsúlyozta, hogy államférfi volt, olyan, amilyenből még egy évszázadban is csak kevés van. Teleki indulása kapcsán kiemelte nyelvtudását, jogi és földrajzi képzettségét, valamint azt is, hogy beutazta a világot, Amerikában is járt. Teleki bár Budapesten született, de gróf Bethlen Istvánnal együtt mégis a jó értelemben véve ravasz erdélyi politikusok között tartották számon. Erdélyben ugyanis az oszmán birodalommal kialakult kapcsolatok miatt a politikusok és más vezetők a lavírozásban, az okos kompromisszumok megtalálásában nagyon magas szintre jutottak el.

Mindezek a tulajdonságok pedig kivívták a kormányzó és mások bizalmát. Teleki Pál 1920-ban külügyminiszter lett, majd 1920-21-ben, vagyis a Tanácsköztársaság bukása után lett először az ország miniszterelnö-

Kálmán Ernő, a V4 Építészeti Alapítvány elnöke, Szakály Sándor történész, Gőr Csaba képviselő és Janits Béla, a Gróf Tisza István Nemzeti Kör alapító elnöke

Fotó: Hegedüs Róbert

ke. Az utca embere, aki a politikai vicceket gyártja, úgy látta ebben az időszakban, hogy Teleki bátran vállalt olyan kockázatot, amit talán nem mindenki. Szeretgázó tevékenységébe beleért a főcserkészés, a földrajzi kutatások, a magyar tudományos akadémiai tagság és még számos vállalkozás. 1938-39-ben vallási és közoktatási miniszter lett, majd 1939-től megválasztott miniszterelnök egészen 1941. április 3-ig öngyilkosságáig. Szakály Sándor a revíziós politika főbb állomásain keresztül mutatta be, hogyan vezetett eddig a végzetes lépésig a keresztény magyar miniszterelnök útja. Hiszen egészen

a belgrádi puccsig, amelynek során németellenes erők kerültek hatalomra Jugoszláviában, Magyarország sikeresen szerzett vissza elcsatolt területeket, miközben más országok és a nagyhatalmak tiszteletét, barátságát, bizalmát sikerült megőriznie az utolsó pillanatig.

Mint a történészprofesszor elmondta, sokan még a legutóbbi időkig is kételkedtek Teleki Pál mint hívő keresztény öngyilkosságában, de többek közt életművének egyik kutatója, Ablonczy Balázs történész is meggyőző kutatási eredményeket tárt a kétérdők elé néhány évvel ezelőtt.

Az Magyar Művészeti Akadémia alapítója

Tíz éve halt meg Makovecz Imre, az organikus építészet magyar apostola

Tíz éve, 2011. szeptember 27-én hunyt el Makovecz Imre Kossuth- és Ybl Miklós-díjas, Corvin-lánccal kitüntetett építész, a magyar organikus építészet megteremtője. Gyermekkorában a zalai Nagykapornakon ismerte meg a paraszti életforma mértékeit, rítusait. Tanulmányait 1954-ben kezdte a Budapesti Műszaki Egyetem Építész-mérnöki Karán. Az '56-os forradalomban való részvétele miatt csak 1959-ben szerzett diplomát. Első figyelemre méltó munkájának a paksi templomot tartotta. A Farkasréti temető emberi mellkast formázó belső tere is jellegzetes stí-

A Kárpát-medencei magyarságért

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem és a Lakitelek Népfőiskola összefogása

A Lakitelek Népfőiskolán tegnap Fülöp József, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem rektora, Kun Zsuzsanna, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem kancellárja és Lezsák Sándor, a Népfőiskola Alapítvány kuratóriumi elnöke aláírta a Lakitelek Népfőiskola és a Moholy-Nagy Művészeti

Isujegyeit hordozza, mint későbbi munkái közül a makói Hagymaház és az eri uszoda. Több mint tíz évig dolgozott a Pázmány Péter Katolikus Egyetem piliscsabai épületgyűjtésén, a Stephaneumon. Legismertebb műve az 1992-es sevellai világkiállításra tervezett magyar pavilon. 1981-től az Iparművészeti Főiskola, 1987-től a Nemzetközi Építészeti Akadémia tanára volt. 2005-től organikus építészetet tanított a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1992-ben történt megalapításától haláláig a Magyar Művészeti Akadémia elnöke volt, 2011 óta a köztestület örökös tiszteletbeli elnöke. Megkapta a Francia Építészeti Akadémia Nagy Aranyérmét, az Amerikai Építészeti Intézet és a Brit Királyi Építészeti Szövetség tiszteletbeli tagja volt. Halálának tizedik évfordulóján ma 15 órakor a fővárosi Vigadó téren a munkásságát bemutató oszlopinstallációt avatnak. (JMZs)

Egyetem közötti megállapodást. Az egyetem tevékenysége, képzési portfóliója, elért eredményei és partnerei révén a Kárpát-medencében és nemzetközi viszonylatban is a művészetek, a dizájn- és a kreativitásoktatás meghatározó felsőoktatási intézménye. A Lakitelek Népfőiskola az ország egyik meghatározó szellemi, kulturális központja, amely kiemelt feladatának tekintti a Kárpát-medencei magyarság szellemi és kulturális értékeinek feltárását, a hagyományok és a nemzetközi kapcsolatok ápolását a kulturális identitás megőrzése érdekében. Az együttműködés a kultúrák közvetítés, a hagyományörzés, a felnőttképzés és a felsőoktatás területén sikereket fog hozni a térség magyarsága számára. (VK)

A Bethlen Gábor Alapítvány díjátadó ünnepségén Bethlen Gábor-díjat vehetett át Andrásfalvy Bertalan néprajzkutató, volt művelődési és közoktatási miniszter. Márton Áron-émlékérmekkel ismerték el Szövényi Zsolt pedagógiai szakíró és köztisztviselő áldozatos tevékenységét. Teleki Pál-émlékérmét kapott Beke István és Szócs Zoltán (székelyföldi kisebbségi magyar aktivisták), Grezsa Ist-

Elhunyt a Kex frontembere

Örökre elszállt egy hajó a szélben

Életének hetvennegyedik évében elhunyt Baksa-Soós János, a legendás Kex együttes egykori frontembere, a magyarországi underground zene és összművészet első és egyik legnagyobb hatású alakja. Baksa-Soós János 1948. szeptember 20-án született. A hatvanas évek elején Kelet-Berlinbe költözött, ahol az Aldershof könyvtárban és rajzfilmsúdióban dolgozott. Hazatérése után, 1969-ben a Kex együttes frontembere lett. Saját dalok mellett József Attila és más költők verseit énekelte a koncerteken, amelyen a közönséget szókimondása és belső szabadsága ragadta magával. Baksa Soós köréből indult el Hobo, Babos Gyula, Somló Tamás, Závodi János, Kis-

faludy András. Cseh Tamás egy Kex-koncert szünetében lépett színpadra először. A Kex együttesnek egyetlen kislemeze (Elszállt egy hajó a szélben/Család) jelenhetett meg a kádári időkben. A hatóságok zaklatásai miatt Baksa-Soós János végleg elhagyta az országot, és az akkori Nyugat-Németországban, majd Berlinben képzőművészként élt Január herceg művésznévén. A Dorottya Galériában 1996-ban, a székesfehérvári Szent István Múzeumban 2007-ben, a Paksi Képtárban 2019-ben nyílt kiállítása. (VK)

Hírek

A legjobb film díját Bergendy Péter kísértetfilmje, a Post Mortem, a legjobb forgatókönyv díját pedig Krasznahorkai Balázs első mozifilmje, a Hasadék cí-

Életének nyolcvanharminc évében elhunyt Verebély Iván Jászai mari-díjas színművész, a Vidám

